

LUTHERSK KIRKETIDENDE

TEOLOGISKE FAKULTETETS

LIBRARIET

INNHold

Ondskapen og den profesjonelle nummenhet / Berit Okkenhaug går og Sunniva Gylver kommer / Bemerkning til innlegget "Biskoppelig forordning!?" / Fra bokfronten / Fra bispedømmerådene og Kirke departementet

SØNDAGSTEKSTEN

Juledag – Gunnvor J. Hovland

2. juledag – Astrid Sætrang Morvik

Nyttårsaften – Sjur Isaksen

Ondskapen er en mester i for-
kledninger. Det skal godhet og mot
til for å gi ondskapen et ansikt.

Ondskapen og den profesjonelle nummenhet

Uttrykket er et faguttrykk og ble så vidt jeg vet, først brukt av psykiateren Robert Jay Lifton. Han forsøkte å beskrive hva som skjedde i tiden etter Hiroshima. Forholdene der var så ekstreme at det tok lang tid før noen i det hele tatt gjorde noen systematisk psykologisk studie over de personlige konsekvensene for dem som overlevde. Det ble for overveldende å møte

lidelsen og smerten i de overlevendes ansikter.

De senere årene har fått både litteratur, kunnskap og mediadekning om vold og undertrykkelse helt inn i de enkelte hjem. Og i kirken. Likevel eksisterer det en treghet som hindrer oss i å ta tak i det når det berører konkret, i et bispedømme, en menighet eller en familie. Den som utsettes for vold, blir fremdeles så

usynlig. Gjerningsmennene får oppmerksomhet, skriver Vårt Land. De som utsettes, forsvinner, og ikke bare fra medias oppmerksomhet, tror jeg. Men også fra vår. De utsatte skylder også gjerne på seg selv. "Jeg gikk jo i sommerkjole", som det står i en artikkel i Aftenposten i forbindelse med årets TV-innsamling.

Mange er redde for ikke å bli trodd. Og redselen for ikke å bli trodd, er reell. I den samme artikkelen i Aftenposten skriver forskerne at holdninger i befolkningen handler om at mange som blir voldtatt eller mishandlet, blir antatt å ha vært uforsiktede og kanskje bedt om det.

Vi vil helst ikke vite. Er det "nummenheten" som også her tar tak i oss. Vi snur oss bort og vil ikke ha noe med det å gjøre. Det blir ujevnelig og får ikke ansikt eller språk. Så blir ensomheten ennå større for dem som utsettes.

Ikke minst i kirken er voldsutøveren ofte sosialt mer synlig enn den det går ut over. Overgriperen er kanskje en kirkens representant som mennesker kjenner, men fra en helt annen vinkel. Og så skjønner vi ikke at et menneske har mange sider. Ondskaper er ikke umenneskelig, skriver filosofen Lars Svendsen. Den er derimot så sørgelig menneskelig. Alminnelige mennesker gjør onde handlinger. Hvordan skal vi lære oss å skjelne og å skille, og å ta opp kampen for dem som selv ligger nede? Er det mulig å ha tydeligere regler i våre menigheter på hva som er akseptabel atferd? Det er ikke under noen omstendighet akseptabelt å slå. Og en deler ikke skylden 50/50 dersom kvinnens "feil" var å gå i sommerkjole. Man deler ikke en gang 90/10. Enhver form for invadering, seksuelt eller på annen måte, er ikke-akseptabelt.

Nina Karin Monsen skjelner i sin bok *Under godhetens synsvinkel* mellom "snillisme" og "godhet". De snille trenger å bli likt og dekker ofte andres behov fordi de selv trenger å bli oppfattet som gode. Så blir manipuleringen en del av spillet. Er vi for mange "snille" i menighetene våre, vi som alltid ønsker å tale vel om andre, og som sjelden kan tro at noen handler ille mot hverandre? Tror vi fremdeles på det idylliske fellesskap? Snillismen vil bare sjelden

oppdage at det finnes personer i våre sammenhenger som opptrer normalt og vennlig i sosiale settinger, men som på kammeret og i de skjulte rom foretar overgrep og krenkelser. Mennesker som mangler innlevelse og evne til å sette seg inn i hvordan andre mennesker egentlig har det. Når de er hjelpsomme og snille i de åpne rom, er det fordi de dekker sine egne behov av bekräftelse og anerkjennelse. Halvsannhetene har det ved seg at de er så "fengslende", sier Torborg Aalen Leenderts i sin siste bok *"Når glassflaten brister"*. "Jeg gjør det jo bare fordi jeg er så glad i deg", "Du provoserte meg og gjør det helt umulig for meg å la være å slå". Ikke rart den slagne blir forvirret.

Hvordan kan vi bli en kirke som taler tydelig mot urettferdighet og lidelse og faktisk også gjøre noe med det?

Ondskaper er en mester i forkledninger. skriver Aalen Leenderts. Formene kan være så subtile, og maktpillet er så dyktig gjennomført at det faktisk kan være vanskelig for omgivelsene å oppfatte hva som skjer. Godheten ønsker sannhet og er forbundet med en vilje til å avsløre enhver form for manipulering. Det skal godhet og mot til for å gi ondskaper et ansikt. Jesus var ikke særlig nådig mot dem som krenket andre.

Da Lars Svendsen skulle skrive bok om "Ondskapens filosofi", fant han så mange bøker, ikke minst teologiske, at han ble overveldet. Utgivelsesviet teodice-problematikken telte over 4000 titler mellom 1960 og 1990. Vi drøfter ondskapens opprinnelse, men vi vil aldri finne ut hvor det onde stammer fra, hvor mange titler vi enn produserer. Derimot er det vår oppgave å handle mot ondskapens gjerninger i oss og mellom oss. Våger vi det? Og hvordan kan vi bli en kirke som taler tydelig mot urettferdighet og lidelse og faktisk også gjøre noe med det helt ned til våre konkrete menigheter? Dette kjenner jeg som en personlig utfordring, så mye som jeg faktisk også lytter til menneskers lidelsesfulle historier, basert på andre menneskers onde handlinger. Profesjonell nummenhet. Er det en bit av det onde i mitt hjerte? Jeg tåler så inderlig vel den ondskap som ikke rammer meg selv.

BERIT OKKENHAUG

berit.okkenhaug@sjelesorg.no

Berit Okkenhaug går og Sunniva Gylver kommer

Institusjonsprest Berit Okkenhaug har på grunn av andre forpliktelser ønsket å avslutte sitt engasjement i redaksjonen i Luthersk Kirketidende fra nyttår. Det er en melding som vi øvrige medlemmer av redaksjonen beklager, men som vi samtidig må ta til etterretning. Vi vil takke Berit for et godt kollegialt fellesskap og for hennes mange innsiktsfulle og kloke lederartikler! Berits bidrag har utvidet perspektivet i vårt blad, og gjort det mer interessant for våre lesere.

Nytt medlem av redaksjonen blir kapellan i Grønland menighet i Oslo, Sunniva Gylver. Sunniva, som tidligere har vært studentprest, vil trolig være kjent for de fleste av våre lesere

gjennom media. Hun har skrevet boka "Åpen himmel", der hun reflekterer over sine erfaringer som menneske og prest i vår tid. Sunniva er en reflektert teolog og en dyktig kommunikator. Hun er engasjert i Korsvei-bevegelsen, hun sitter i styringsgruppa for Trosopplæringsreformen, hun arbeider som prest midt i de mest flerkulturelle kvadratkilometre i Norge. Alt dette utgjør en sammensatt og interessant bakgrunn for de kirkelige og teologiske refleksjoner som hun vil levere på lederplass fra og med nyttår. Vi gleder oss til samarbeidet, og ønsker Sunniva velkommen i redaksjonen!

Redaksjonen

Bemerkning til innlegget "Biskoppelig forordning!?"

AV LAILA RIKSAASEN DAHL, TUNSBURG BISKOP

Jeg viser til innlegg av Arne T. Wisløff i Luthersk kirketidende nr.19/05. Hans oppfatning av at dåpshandlingen skal komme etter kollektbønnen når dåpen er tidlig i guds-

tjenesten, må bero på en misforståelse. Dåpen er da plassert etter Gloria, nettopp slik Wisløff ønsker det.

FRA BOKFRONTEN

Das Christentum

- erschlossen und kommentiert von Hubertus Halbfas.

Patmos Verlag, Düsseldorf, 2004 (592 sider)

Hubertus Halbfas, tidligere professor i religionspedagogikk, har innlatt seg på et prosjekt som er både ambisiøst og interessant. Han har skrevet en bok som ønsker å beskrive kristendommens "Wirkungsgeschichte" (virkningshistorie) fra Jesus og fram til vår egen tid. Boka innledes med en kort beskrivelse av den første historien med Jesus og urkirken. Deretter tar han for seg den senere utviklingen.

For ikke helt å brette nakken, har Halbfas konsentrert seg om 13 hovedtema: Kirke og stat, jødene, krigen, klostrene, misjonen, nestekjærligheten, Gud, kjetterne, kirken, kulden, kvinnene, folkereligionen og læren. Temaene i hvert hovedkapittel er belyst gjennom korte kommentar av Halbfas. Men hovedtyngden av materialet består av historiske kilder som gjen-gis i moderne tysk språkform.

Den som eksempelvis skulle ønske å orientere seg nærmere innen tematikken stat/kirke, hvilket antas å være et aktuelt emne i åra som kommer, kan her få lese hva biskop Ambrosius skrev til keiser Valentinian i år 386 da sistnevnte ønsket å intervensere i striden om arianismen. Videre finner vi kilder til forståelse av konflikten mellom Gregor VII og kong Henrik IV. Kongen måtte som kjent gå til Canossa i 1077, men kom senere sterkt tilbake og erobret Roma, innsatte en ny pave og lot seg krone til keiser. Her finner vi også tekster hentet fra kirkens konflikt med naziregimet i Tyskland, bl.a. et modig brev fra 1931 av de katolske biskoper i Bayern. Den ortodokse kirkes manøvrering i forhold til Sovjetmakten blir også dokumentert, bl.a. gjennom en krass epistel fra 1972 av forfatteren Alexander Solschenizyn til den russiske kirkens overhode,

patriark Pimen. Slikt materiale gir nyttig bakgrunn for å avgjøre hvilke veivalg som må foretas i vår egen tid.

Et rikt tilfang av illustrasjoner, først og fremst hentet fra kunsten, øker gleden av å bla i boka.

For den som ønsker å studere et tema langs-gående gjennom historien, er dette verket noe bortimot et funn. Her gis tilstrekkelig informasjon til å bli atskillig klokere av, samtidig som hvert kapittel har et omfang som gjør det overkommelig for en alminnelig leser. Et detaljert register øker bruksverdien ytterligere. Anbefales!

Halvor Nordhaug

FJELLKURS

for prester og kirkelige ansatte

Haugen hotell Geilo / 9.-13. januar 2006

FOREDRAGSHOLDERE:

Paul Otto Brunstad
Trond E Wenneberg
Torleiv Austad
Trude Dybendahl Hertz
Ingeborg Midttømme
Kjell Markset

I bevegelse
til fornyelse

Arrangerer: KRIK for mer info, se: www.krik.no

Religion in Geschichte und Gegenwart (RGG)

Handwörterbuch für Theologi und Religionswissenschaft

4. Auflage

Mohr-Siebeck, Tübingen

Den fjerde utgave av det klassiske leksikon innen protestantisk teologi, RGG, er for tiden under utgivelse. Leksikonet vil være på 8 bind. I tillegg kommer et registerbind. Første bind utkom 1998. Det foreløpige siste bind (7), som vårt blad har fått til anmeldelse, utkom 2004. Ambisjonen er å gi leseren et innblikk i hvor den teologiske og religionsvitenskapelige forskning befinner seg rundt årtusenskiftet. For å nå dette målet, har man knyttet til seg flere medarbeidere fra mange land. I første bind er det eksempelvis over 1000 personer fra 41 land som bidrar.

Den som kjenner RGG fra tidligere utgaver, vil se denne nye utgaven i møte med forventning. Verket gjør da også et svært overbevisende inntrykk. De enkelte tematiske oppslagsord innledes med et historisk overblikk, eventuelt inkludert en bibelteologisk fremstilling, som fører fram til en aktuell drøftelse der flere hjelpevitenskaper (pedagogikk, sosiologi osv.) trekkes inn i en systematisk-teologisk drøfting. I tillegg finnes oppslagsord til personer, bevegelser og byer m.m. som har en eller annen tilknytning til kirke- eller religionshistorien.

Artiklene er preget av tysk grundighet, uten at fremstillingen virker for lang eller tung å lese. Så langt jeg har hatt anledning til å studere det oversendte bind (R-S), virker fremstillingen saklig og balansert. Med særlig interesse leste jeg naturlig nok artikkelen om norsk teologis historie under stikkordet "Skandinaviske Theologie". Dette bidraget er skrevet av professor Sigurd Bergmann ved NTNU.

Han favner over begivenhetene fra 900-tallet til i dag i en komprimert form på halvannen side. Stort sett virker fremstillingen overbevisende, men det kan diskuteres hvorvidt dagens norske teologi er delt i to leire der den ene er "kontekstuell" mens den andre karakteriseres som "apologetisk". Er dette de mest treffende betegnelser, eller er de kan hende en smule polemisk preget?

For en som selv arbeider innenfor den praktiske teologi er det en glede å kunne fastslå at verket leverer oppdatert stoff til slike viktige stikkord som for eksempel retorikk, sjelesorg (åtte store sider) og seksuelle overgrep. Alt i alt vil de fleste finne det meste i RGG, samtidig som leseren opplyses om fordypende litteratur til temaene. For den som behersker tysk og som ønsker seg et forholdsvis hendig kvalitetsleksikon, finnes trolig ingen over og ingen ved siden av RGG.

Halvor Nordhaug

SØNDAGSTEKSTEN

Gunnvor J. Hovland, Astrid Sætrang Morvik og Sjur Isaksen

Juledag

25. desember 2005

Prekentekest: Joh 1,1-14

Jes 9,2-3.6-7; Hebr 1,1-5a

(Opptrykk fra LK nr. 20-1999)

Det er med glede og beven jeg tar fatt på denne oppgaven. Jeg er så glad i den kristne kirkes inkarnasjonsteologi. Samtidig kjenner jeg på beven når jeg står overfor en slik storslått tekst og en slik undringens høytidsdag.

Teksten

Teksten er mektig. Den beveger seg framover i et retarderende tempo. Dette er *meditasjon* over evangeliet. Inkarnasjonstroen har på sitt vis forgreininger ut gjennom hele troens område.

Forfatteren maler de store linjene i veldig spenn. De to første ordene har gjenklang fra Bibelens første ord, og når vi først er satt på sporet er det lett å finne flere linjer til Bibelens første kapitler. Det er også linjer til resten av evangeliet. I prologen blir hovedbudskapet i Johannes-evangeliet presentert.

I denne hymnen har forfatteren valgt å bruke begrepet «Ordet» (gresk «Logos») for å tale om Guds åpenbaring. Ordet settes i relasjon: til Gud, til skaperverket og menneskeheten, til livet og lyset, (i kontrast til mørket), til tiden og historien, til menigheten. Innskuddet i v. 6-8 (+ v.15) setter Ordet i relasjon til døperen Johannes.

1. *bue*. Det er flere måter å se en tekst på. Om vi nå velger å se teksten ut fra de veldig spenn som her trekkes opp, så har vi en *bue* fra v. 1-2: «... Ordet var Gud ...» til v. 14: «Ordet ble menneske...» med tilleggs kommentar i v. 18.

2. *bue*. I mellom dette veldig buespennet har

vi en annen *bue*. Den går fra v. 3-5: «Alt er blitt til ved ham...» til v. 9-13: «...Han kom til sitt eget, men hans egne tok ikke imot ham...» «Men de som tok imot ham...» Med en tilleggs-kommentar i v. 16-17.

Kort kommentar til første bue. Se nøye på *buen* fra v. 1 til v. 14 og se hvordan ordene korresponderer. Et enormt spenn fra det veldig og storslåtte til det lille og tilsynelatende unnselige. Her finner vi evangeliets kristologi med spesielt søkelys på inkarnasjonens mysterium. Men forfatteren forsøker ikke å utdype eller forklare guds-læren. Vekten er lagt på Guds relasjon til menneskene. *Ordet* er primært åpenbaring, guddommelig kommunikasjon. Inkarnasjonen er den mest effektive måten for Gud å uttrykke seg selv for menneskene. Åpenbaringen er ikke primært et lære system, heller ikke ledelse inn i de himmelske mysterier. Men Skaperen kommer ikke med tomme hender. Ordet kommer med lys og liv og kjærlighet og oppstandelse. Versene 14 og 16 utfyller v. 10-12 og uttrykker hvordan fellesskapet/menigheten får del i «Ordet ble menneske».

I v. 14 står det at Ordet «tok bolig iblant oss, og vi så hans herlighet...» Ta bolig eller «slå opp sitt telt» blant oss har en *bue* til Tabernaklet, Guds bolig blant Israels folk, som uttrykte Guds nærvær og stedet var fylt av Guds herlighet (2 Mos 25,8-9 se også Joel 3,17; Sak 2,10; Esek 43,7). Den herlighet det tales om i v. 14 viser til Jesu liv. Jesus gjorde inntrykk på omgivelsene med sin væremåte, sine ord, underne som Johannes omtaler som tegn, Guds-stemmen ved Jesu dåp, forherligelsen på fjellet. Den himmelske herlighet har senket seg ned midt iblant oss.

Kort kommentar til 2. bue. Ordet knyttes til skapelsen og i det ligger at skaperverket bærer merke av Ordet, av Gud. Gud er gjenkjennbar for mennesket i skaperverket. Ordet er opphav til alt, i det ligger at Ordet har krav på alt og alle. Versene 10-12 viser til Ordet inkarnert og refererer til Jesu jordiske gjerning. Jeg kjenner at ordene i v.10-11 bærer i seg en tristhet. Mennesket har sitt opphav i Gud, men er blitt fremmedgjort. Menneskets ansikt er vendt bort fra Gud. Men dette er ikke hele bildet. Noen tar imot Ordet. I johanneisk terminologi ser vi at «ta imot Ordet/lyset» er lik «tro på Ordet/lyset» er lik «være født av Gud». Teksten i sin helhet er båret oppe av et stort håp, håpets stråle som skinner så klart i julestunden.

Jeg velger å ikke gå nærmere inn på enkeltheter i teksten. Kommentarlitteratur og annen faglitteratur er lett tilgjengelig.

Inkarnasjonens betydning

Inkarnasjonen er et mysterium. Et mysterium preget av undring, glede, takknemlighet og tilbedelse. Mange har vansker med å tro på Jesu oppstandelse fra de døde. For meg er inkarnasjonen et mye større mysterium. Det underligste som har skjedd i menneskehetens historie.

Det er så mye en kunne si om inkarnasjonen. Jeg skal begrense meg til tre områder. Inkarnasjonens betydning for vår forståelse av Gud, av skaperverket, av frelsen.

Inkarnasjonens betydning for vår forståelse av Gud. I utgangspunktet vil mange tenke at Gud er fjern, den veldige Skaper av stjernegalaksene og alt det underlige livet som finnes på jorda, taus og uforståelig. Ved inkarnasjonen skjer det noe fantastisk fint med Guds bildet. Gud er nær, nærværende. Gud er ikke høyt hevet over alt det vi mennesker sliter med. Gud lar ikke jorda seile sin egen sjø. Ordet blir menneske, og det på en slik måte at alle mennesker kan kjenne seg igjen, enten man er rik eller fattig. Gud kommer som et lite barn. Det er ikke noe truende med å nærme seg denne Guden. Så når det svimler for oss, når vi møter den skjulte Gud, når vi ikke vet hva vi skal tenke og tro, da må vi feste blikket på Gud slik han åpenbarer seg selv i verden, i historien, i menneskelige kår.

Gud har vist at han er interessert i oss og vil

oss vel. Og Gud har prøvd menneskelivet med glede og sorg, lys og mørke, lidelse, fornøydhet. Det finnes intet menneske som kan si: Gud forstår meg ikke, Gud bryr seg ikke om meg. Det finnes intet sted Gud ikke når og det finnes ingen tid Gud ikke er.

Inkarnasjonens betydning for vår forståelse av skaperverket. Inkarnasjonen er en sterk bekræftelse av det skapte. Det fysiske er ikke mindre verdert enn det åndelige. Det innebærer p.d.e.s. at vi må ta godt vare på Guds skaperverk. P.d.a.s. sier det oss at det er fint og riktig å være skapning, være kropp. Vi er skapt i Guds bilde. Skapt til å leve i guds-bevissthet. Å være menneske er å ta livet av Guds hånd dag for dag i glede og med takk. Det betyr ikke at alt her i verden er slik Gud vil ha det. Da hadde ikke inkarnasjonen vært nødvendig. Det betyr ikke at mennesket ikke opplever nattens mørke. Til dette, se over. Jesus levde som et sant menneske i en bevisst guds-relasjon. Han er vårt forbilde på hvordan vi kan leve sant menneskelig.

Inkarnasjonens betydning for vår forståelse av frelsen. Når det gjelder frelsesforståelsen ser vi en lang linje: skapelse - inkarnasjon - nyskapelse. Gud selv handler for å fullføre sin skapergjerning. Skaperen trer inn i skapelsen for å gjenopprette det brutte forholdet mellom Gud og mennesket. Inkarnasjonens mål er forsoning (2 Kor 5,19). Dette kommer fint fram i julesangen «O helga natt». Inkarnasjonen uttrykker en grenseløs solidaritet. Den inkarnerte bærer all skyld som sin skyld. Inkarnasjonen uttrykker også at Jesu verk er Guds verk, ikke bare menneskeverk. Dette kan vi stole på, det bærer. Vårt håp hviler i et sikkert fundament. Inkarnasjonen innebærer og at Gud kan komme til oss gjennom det fysiske. Det skapte kan romme det guddommelige. Dette gjelder i særdeleshet sakramentene. Himmelsk gave og jordisk gave i ett. Men det gjelder også bibelen og kirken. Vi tror dessuten på legemets oppstandelse, ja vi tror at hele jorda skal nyskapes.

Julegudstjenesten

Jeg kan ikke dy meg for å benytte anledningen til å si at i den kristne kirke har vi tre store høytidsager: Juledag, Påskedag og Pinsedag. Jeg vil holde fast på at *Juledagen* er den store høytidsdagen. At julen er kommersialisert og «feires»

fra november til julaften, skal jeg ikke blande meg oppi. Men i kirken er julaften dagen for familiegudstjeneste og den store høytidsdagen er Juledagen. Som søndagen kommer etter lørdagskvelden. Juledagsgudstjenesten, der legger vi tid, arbeid og penger i forberedelsen og kunnngjør godt hvilken fin gudstjeneste det blir. Kanskje flytter vi tidspunktet for gudstjenesten til litt senere på dagen. Mange menigheter har forsøkt å feire gudstjeneste kl. 13.00 slik at folk skal få en rolig juledagsmorgen.

Jeg er glad for den kristne inkarnasjonsteologien. Der har vi en fantastisk rikdom, et godt budskap til ethvert menneske, uansett hvordan livssituasjonen er. Det er umulig å få med hele dens rikdom i en preken, men det skulle ikke være vanskelig å finne noe som er aktuelt i vår tid.

Den himmelske herlighet er midt iblant oss. La oss vandre til Betlehem, til krybben og la oss spørre om å få holde barnet på armen. Det er nært. Og dette barnet er også Ordet og Ordet kan smyge seg helt inn i vårt innerste og ta bolig i oss.

«Mitt hjerte alltid vanker» er en julesalme jeg er glad i. Der synger vi om inkarnasjonen både blant oss og i oss.

Lykke til med en utrolig flott og gledelig oppgave. Med ønske om en velsignet inkarnasjonsfest til hver og en både i hjemmet og i kirken.

GUNNVOR J. HOVLAND

Andre juledag (Stefanusdagen)

26. desember 2005

Prekentekest: Matt 10, 32-39

Jes 50.4-7; Apg 7,52-60

Handle with care?

Tre jenter gikk til skolen. De hadde det litt travelt, som vanlig. Småløp gjennom kratt og mellom lave busker, for slik var skoleveien deres. Plutselig hopper noen frem foran dem på stien. Alt gikk så fort, får vi håpe, at frykten ikke fikk overmannet dem før det hele var over. Litt senere på dagen fant man hodene deres et stykke fra kroppene. Ett hode var plassert foran kirken. Det funnet gjør det nærliggende å anta at de kristne jentene ble massakrert av muslimer i den blodige konflikten mellom mus-

limer og kristne i Indonesia. Martyrenes tid er ikke forbi.

Om dagen

Stefanusdagen er rød og blodig. Den passer overhode ikke inn i den søte juletid. Barn Jesus i en krybbe har ingen beskyttelse å tilby alle som forfølges for kristentroen sin, slike som Stefanus eller tre jenter på skolevei. Barn Jesus er jo selv så sårbar. Her i vår verden hvor barna er de mest sårbare og utsatte, blir Gud selv barn. Slik lenker vi sammen julens budskap og Stefanus' historie: Ingen av dem kom i en pakke hvor det sto "Handle with care". Ingen av dem ble behandlet forsiktig. Begge ble knust. Julepynten består blant annet av lenker på jule-treet. En lenke er aldri sterkere enn det svakeste leddet. Men hva skjer med de kristnes samfunn når ledd på lenken brutalt rives vekk? Lenken av levende kristne løper fortsatt gjennom historien fra Stefanus' dager og frem til i dag! Troen lar seg ikke drepe av bødlenes økser.

Til teksten

Selv om dagen er oppkalt etter Stefanus, er det ikke fortellingen i Apg 7,52-60 som er preken-tekst. Den står der likevel, som et lyssterkt bilde på veggen under hele vår preken. Bildet av en jaget og steinet mann med blikket mot himmelen er et nødvendig bilde å ta med seg når den mosaikken som utgjør vår kristne tro skal legges. Å bli bevisstgjort på at også dette er en del av det å være kristen, en mulig konsekvens av troens valg, det er nødvendig særlig for oss som lever et risikofritt kristenliv.

Vår prekentekest er forhistorien til martyrfortellingen i Apostlenes gjerninger. Versene hører hjemme i et større avsnitt med opptakt i 9,35 ff: "Be derfor høstens herre sende ut arbeidere for å høste inn grøden hans." Saken er misjon. Deretter hører vi om utvelgelsen av apostlene og instruksene de får med på veien. At det kommer til å bli farefullt, legger ikke Jesus skjul på, men de skal ikke frykte, for Gud er med dem, jf. Misjonsbefalingen. Vi merker oss at det først og fremst er når budskapet formidles og spres, at omverdenen vil reagere negativt, men hva skal man gjøre? Evangeliet må forkynnes, det gode budskapet må ut. Likesom kjærlighet ikke kan eksistere i og for

seg, men bare kommer til syne når den møter mennesker, slik er evangelieformidlingen selve kjernen i kristenlivet.

I vårt avsnitt, v. 32-39, fremhever Jesus sammenhengen mellom bekjennelsen og konfliktene som vil oppstå, og sammenhengen mellom kjærlighet til Jesus og det å være beredt til å lide. Skal vi sammenfatte Jesu budskap, er det fristende å sitere ham i Matt 12,30: "Den som ikke er med meg er mot meg." Dette større avsnittet om misjon, avsluttes i og med 12,50 hvor Jesus først har avvist sin nærmeste familie for så å konkludere: "For den som gjør min himmelske Fars vilje, han er min bror og søster og mor."

Matteus er en jødisk forfatter. Han er den av evangelistene som oftest refererer til gammeltestamentlige profetier. Så også i denne teksten. Hans sikte er å vise den jødiske omverdenen at Jesus virkelig er Messias. Samtidig er det han som sterkest polemiserer mot det jødiske lederskap. I lys av erfaringene de første kristne gjorde seg i møte med den jødiske omverdenen, er det lett å forstå den skarpe tonen. Den som har opplevd overgrep, vil vel ikke være den første til å strekke ut en forsonende hånd?

Likevel er ikke Matteus hatefull overfor motstanderne. "Elsk deres fiender, be for dem som forfølger dere," skriver Matteus (5,44). Han er kompromissløs i sin skildring av Jesus, ja så skarp, grensende til det urimelige er Jesus mange ganger (f.eks. i Matt 5,22), at det blir fristende å tone han noe ned. Men gjør vi det, må vi også tone ned noen av de mest trøsterike utsagnene, eks. Matt 5,11: "Salige er dere når de for min skyld håner og forfølger dere, lyver på dere og snakker vondt om dere på alle vis. Gled og fryd dere, for stor er den lønn dere har i himmelen."

Hvordan skal vi så forstå Jesus når han varsler voldelige konflikter i v.34 ff.? "Tro ikke at jeg er kommet for å bringe fred..." Det følgende er et sitat fra Mika 7,6. Dette er ikke et bud fra Jesus slik budet om å elske fienden er, men her viser Matteus (slik han pleier) hvordan en gammel profeti blir oppfylt i og med Jesus. Om profetien faktisk ble referert av Jesus, eller om Matteus velger å legge den i Jesu munn, i lys av de faktiske konfliktene som fulgte i apostlenes fotspor, har jeg ingen mening om.

Poenget er at Jesus her simpelthen skildrer hva som blir konsekvensen av å forkynde evangeliet: Det kommer til å sette skille mellom mennesker. Historien har vist at han fikk rett, ikke bare i sin samtid, men til denne dag.

Prekenen: "Handle with care?"

I en preken på 2. juledag, skal vi ikke glemme at det fortsatt er jul. Vi trenger å finne en naturlig lenke mellom julens budskap og den barske virkelighet som møter mange kristne i dag. Jeg vil foreslå følgende disposisjon:

1. Jesusbarnets sårbarhet: Fattig, undertrykket, på flukt.
2. Den kristne kirkes sårbarhet i en hatefull verden.
3. Kjærligheten som ikke kan knuses, evangeliet som ikke kan tie.

Noen momenter til punktene:

1. Tre jenter drept på skolevei. De valgte ikke selv sin kristne tilhørighet, men som barn var de lette å få has på. En gruffull handling som sier mer enn mange ord hva det kan koste å være en kristen. Jesusbarnet fødes inn i en verden hvor barn er lett å få has på. Han valgte selv å tilhøre de undertrykte og fattige! For en manifestasjon av kjærlighet fra Guds side! Dette er julens glade evangelium som vi ikke kan tie med!
2. Den koptiske biskop Thomas mottok 8. november Stefanusprisen som Norsk Misjon i Øst har innstiftet. Han sier at nå må vi begynne å snakke om tabuene som råder i den muslimske verden, f.eks. hvorfor kan en kristen risikofritt gå over til islam, mens en muslim som konverterer til kristendommen kan vente seg strenge represalier? Kopterne er vant til trakassering av muslimene. Nå er Thomas lei av å snakke hyggelig om det muslimere og kristne har felles. I stedet er biskopen klar for å begynne å konfrontere muslimene med tabuene. Det er farlig, men har den kristne kirke noe annet valg?
3. Når det frigjørende evangeliet om Guds kjærlighet til oss blir forsøkt kneblet og knust, da trues kristendommens innerste vesen. Heller ikke vi kan tåle denne

undertrykkelsen på vegne av våre undertrykte kristne søsken. Vi kalles til å ta vårt kors opp, vi også.

Kjærlighet kan ikke knuses. Frykten skal ikke slette den ut. Jesus er kompromissløs på godt og ondt, men like tydelig som han er på hva han venter av sine disipler, like tydelig er han på hva som venter hans disipler når de helhertet følger ham: "Den som mister sitt liv for min skyld, skal finne det!"

ASTRID SÆTRANG MORVIK
Kapellan i Lunner

Nyttårsaften

31. desember 2005

Prekentekest: Joh 14,27

Klag 3,22-26; 2. Pet 3,13-15a

Terskelsituasjoner

I enkelte riktig gamle hus må vi løfte beina godt for å gå over terskelen fra et rom til et annet. Når du samtidig må bøye hodet, kan det være krevende å gjøre sin entré i et nytt rom. I mange nye hus er det ikke dørterskler i det hele tatt, og på sykehus og andre institusjoner er det ikke engang lov. Av mange gode grunner. Det er godt at mange dørterskler er høvlet ned, også de som har gjort kirkene våre i overkant vanskelig tilgjengelige. Men noen overganger skal og må være krevende. Noen rom går vi aldri inn i med selvfølgelighet. Kanskje kan gudstjenesten på nyttårsaften være en inngang med høy terskel og et bøyet hode. For vi går inn i et hellig rom. Og vi går inn i et helligt år.

Mye av prestens arbeid dreier seg om terskelsituasjoner og overgangsriter. Et barn blir født og skal døpes. Et menneske dør og skal begravnes. Livet blir aldri helt det samme igjen. Arsskifte er en terskelsituasjon vi får gratis i fanget, den krever verken fødsel eller død. Samtidig er den bærer av dype overgangssymboler. Som ved alle andre terskelsituasjoner blir det vår oppgave å gjøre to ting: Å møte den faktiske menighets livsfølelse med innlevelse og alvor, og å la denne livsfølelse bli møtt av Gud, han som er i alle rom vi går inn og ut av. Han som er i alle år vi går ut og inn i.

Psykofarmaka

Det er ingen grunn til å lettvint moralisere over framveksten av den medikamentelle behandling av angst og depresjoner. Svært mange mennesker, prester inkludert, har fått sin livskvalitet dramatisk forbedret ved hjelp av en ansvarlig bruk av psykofarmaka. Likevel er det et annet perspektiv vi møter hos Jesus når han skal sette mot i sine disipler. To ganger i avskjedstalens første del adresserer han deres uro: "La ikke hjertet bli grepet av angst" (14,1) og "La ikke hjertet bli grepet av angst og motløshet" (vår tekst 14,27) Han skriver ikke ut noen annen resept enn seg selv: "Tro på Gud og tro på meg! Min fred gir jeg dere!" Og ved nærmere ettertanke vet vi at målet for den "behandling" Jesus gir, ikke er bedøvelse eller hevet stemningsleie. Det er *den eksistensielle forlatthet* han reiser seg mot: Vær ikke som etterlatte, jeg kommer til dere, dere har himmelen i deres hjarter! Et korn må legges i jorden for at nytt liv skal vokse fram!

Tekst og budskap

Et par hovedord i teksten:

Eirana - fred brukes av Jesus hos Johannes to ganger i avskjedstalen (14,27 og 16,33) og tre ganger etter oppstandelsen (20,19,21 og 26). Bakgrunnen i det hebraiske hilsningsønsket *shalom* er tydelig. Denne hilsningen har en bred betydning, der fred forstås både som ønske om helse og velferd, og som en velsignelse fra Gud. *Shalom*-begrepet har også sterke relasjonelle anknytninger. I GT ligger fred og frelse nær hverandre som tilnærmede synonymmer. Jesus spesifiserer den fred han etterlater disiplene som *sin* fred. Et viktig tolkningsmessig poeng vil være å forstå skillet mellom Jesu fred og verdens fred. Kontrasteringen er sterk og tydelig: *Ikke den fred som verden gir...* Hva slags fred er det verden gir? Augustus hadde på sett og vis etablert en fred i det romerske rike, en fred som riktignok baserte seg på okkupasjon og midlertidige løsninger, men som likevel var et begrep, *pax romanum*. Verdens fred er ikke å forakte, tvert i mot. Men Jesus gir langt utover den forståelsen at fred er fravær av ufred. Han går nok også utover den alminnelige jødiske forståelsen av *shalom*-hilsningen. For han knytter freden til seg selv: Han forespeiler dem en fred som

beror på den korsfestede og oppstandne seier som snart skal realiseres. (H.Kvalbein) På den måten reserverer han seg mot å reduserer Gudsrikets gaver til angstdempende terapi eller til fravær av krig. Den fred Jesus gir er annerledes, den blir stående midt i både indre og ytre ufred. Den er noe mer enn våpenhvile eller en god natts søvn (hvilket for øvrig heller ikke er å forakte). Den fred Jesus gir er ett (av mange) uttrykk for Guds frelsesgave gjennom Kristus.

Tarrasesthå - grepet av angst, er det samme uttrykket som brukes om Jesu egen angstopplevelse under påskehøytiden (12,27) Det sjelsørgeriske potensiale i denne parallellen er åpenbar. Han som tar vår angst på alvor har selv vært der. For øvrig har jo denne terskelsituasjonen (Jesu avskjed med disiplene) en nærliggende bibelsk parallell i 5.Mosebok 31.7-8. Da Moses skulle overlate ansvaret og stafettspinnen til Josva sa han det slik: *Herren vil selv gå foran deg. Han vil være med deg. Han slipper deg ikke og svikter deg ikke. Vær ikke redd og mist ikke motet!*

Det er et godt samsvar mellom menighetskontekst og tekstkontekst på denne dagen. Menigheten står på terskelen til et nytt, ukjent og, for mange, skremmende år. Disiplene står på terskelen til en avskjed, en ukjent og skremmende framtid uten Mesterens synlige nærvær. Vi kan begynne i tekstens overgangssituasjon og siden la den belyse vår inngang til det nye, ukjente år. Eller vi kan begynne i de følelser et årsskifte gir oss, og siden la disse bli møtt av Jesu fredshilsen.

Forrige årsskifte demonstrerte uvissheten og angstens mer enn tydelig: Vi visste ennå ikke hvilke avgjørende innsnitt Tsunamien i Sørøst-Asia hadde gjort i egne og andres omgivelser. Og når dette skrives i november, er det fortsatt nye vi ikke vet om 2005. Det er for tidlig å si hva slags år det ble. Det er imidlertid god grunn til å identifisere *en bredde* i de overgangsfølelser som finnes i menigheten. Mange kommer til kirken for å takke. Kanskje var 2005 det året de møtte kjærligheten eller fikk sitt første barn. Kanskje var 2005 et år med lettere skydekke og nye håp. Om vår legning er melankolien, er det ikke sikkert vi ved ethvert årsskifte skal overføre denne på alle andre. Vi avleverer et år, 365 tegninger av varierende kvalitet, med lyse farger, dype farger, gråtoner og svarte streker.

Mange vakre tegninger, noen klussete og rare. Det ble som det ble. Og intet sted er bedre egnet til å overlevere disse tegningene enn kirkens rom:

Nå er livet gjemt hos Gud
Vi overgir alt til ham.
Håpet er tent i liv og død.
Ingen er glemt av Gud

Prekensisser

Skisse 1: Det gamle og det nye

- Fred over det som var. Alt som har vært ble som det ble. Vi overgir alt til fredens og forsoningens Herre, han som har gjort opp for alt.
- Fred over det som er. Alle overganger er vanskelige, alle terskler går vi over med beven. Han som er i dåpens vann og i nattverdens brød og vin, er også nederst på kalenderens siste blad.
- Fred over det som kommer. Vi vet lite om det som kommer, men vi vet nok når vi vet at det er et Herrens år.

Skisse 2: Den fred som tåler ufred (Ø.Larsen)

- en fred som er noe annet enn fredelighet
- en fred som tåler livet slik det virkelige er
- en fred som bygger på oppgjør

Gudstjenesten

Mange menigheter feirer denne gudstjenesten som midnattsmesse, avsluttet med klokkeslagene og stille bønn kl.24.00. Det finnes vel ingen bedre måte å innvie det nye året på. Likevel er denne formen og plasseringen ekskluderende for store deler av menigheten.

Det er trolig for seint å komme med innspill til tidspunkt og organisering av gudstjenesten på nyttårsaften. Men med tanke på senere år vil jeg slå et slag for nyttårsaften kl.17.00. Da kan alle gå i kirken før festen begynner. Da er det uproblematisk å ta med seg barna. Da får alle med seg fyrverkeri og lykkeønskninger. Kort sagt en god mulighet som mange kirker har gode erfaringer med.

Lykke til!

SJUR ISAKSEN
Universitetslektor, Menighetsfakultetet

FRA BISPEDØMMERÅDENE OG KIRKEDEPARTEMENTET

TILSETTING

Borg bispedømme

Borg bispedømmeråd har i møte 25.10.2005 foretatt følgende tilsetting:

Arne Leon Risholm som sokneprest i Sarpsborg prosti med tjenestested Greåker og Solli sokn.

Vi har mottatt bekreftelse på at han tar imot stillingen.

SØKERE

Agder og Telemark bispedømme

Offentlig søkerliste: Sokneprest i Kristiansand Domprosti, med Grim og Hellemyr sokn som tjenestested.

Engstrand, Julia Ann
Giljebrekke, Sven
Hanisch, Rolf Erik
Hansen, Vegar Emil
Hofseth, Gunvor
Imenes, Bjarne
Kalvik, Thor Kåre
Martinsen, Eivind
Salvesen, Theis

Agder og Telemark bispedømme

Offentlig søkerliste: Sokneprest i Lister prosti, med Lyngdal prestegjeld som tjenestested.

Mann, ønsker å være u.off.
Engstrand, Julia Ann
Grødem, Geirulf
Hansen, Vegar Emil
Jørgensen, Svenning

Klungland, Fred Lyder
Knudsen, Yngve Mardon
Martinsen, Eivind
Mjølhus, Kåre
Schmidt, Gustav
Steinbru, Kjell
Svenning, Knut

Det er 12 søkere til stillingen, herav 1 kvinne og 11 menn.

Møre bispedømme

Offentlig søkerliste: Kapellan i Molde domprosti med Bolsøy, Sekken, Kleive, Røvik og Veøy sokn som særskilt arbeidsområde.

Balog, Kari Leine
Hellevik, Signe
Ikkje off.
Sandaker, Ovar Andreas
Imazu, Nobukazu
Kona, János M.

Vi reknar med tilsetjing i bispedømmerådsmøte 09.12.05.

Møre bispedømme

Offentlig søkerliste: Kapellan i Indre Romsdal prosti med Vestnes, Fiksdal, Tresfjord og Vike sokn som særskilt arbeidsområde.

Schistad, Helge Lind
Balog, Kari Leine
Hellevik, Signe
Sandaker, Ovar Andreas
Sylte, Inger Marie Jakobsen
Imazu, Nobukazu
Kona, János M.

LEDIGE STILLINGER

Oslo bispedømme

Kapellan i Nordre Aker prosti med Tonsen sokn som tjenestested.

Nordre Aker prosti omfatter de 8 soknene Tonsen, Grefsen, Torshov, Sagene, Iladalen, Lilleborg, Paulus og Sofienberg. Prostiet favner vidt i forhold til type av menigheter og utfordringer for kirken i byen. I forhold til konfirmanter, diakonale tiltak og enkelte gudstjenester er det samarbeid over soknegrensene. Nye tjenesteordninger vil åpne for en videre utvikling.

Tonsen menighet omfatter områdene Tonsenhagen, Årvoll, Lofthus, Disen, Refstad, Økern, Brobekk og Lunden. Det er ca 14 000 innbyggere og om lag 10 500 medlemmer av Den norske kirke. I forhold til bydelsgrenser er størsteparten tilhørende bydel Bjerke. Den øvrige delen tilhører bydel Nordre Aker. Byggingen varierer fra eldre villastrøk til etterkrigstidens store byggeprosjekter som på Årvoll og Tonsenhagen.

Kirken er fra 1961 og er av de tidlige arbeidskirkene med menighetssaler, aktivitetsrom for speidere, barne- og ungdomarbeid og med gode kontorforhold for de ansatte.

Det er at allsidig arbeid i menigheten. Stab og menighetsråd utarbeider virksomhetsplan som årlig oppdateres: "Tro, tjeneste og trivsel i Tonsen." De prioriterte områdene er arbeid for barn og unge, diakonien, gudstjenestene og et variert musikalsk tilbud.

I gudstjenestelivet søker vi å involvere enkeltpersoner og grupper i stadig større grad. Det er varierte gudstjenester for barn og unge, forbønnsgudstjenester, fastegudstjenester og økumeniske gudstjenester.

Det er gode tradisjoner for samarbeid med skolene. Innenfor prostiet ligger Årvoll skole (1-10) og Tonsenhagen skole.(1-7). I grenseområdet mot Grefsen ligger Disen skole (1-7) hvor det er et samarbeid med nabomenigheten. I forhold til barnehagene i bydelene er det samlinger særlig i forbindelse med advent og jul. Menigheten driver egen barnehage på Økernbråten (en avdeling).

Tonsen Ten-sing driver aktivt og samarbeider i forhold til konfirmandundervisningen. Konfir-

mantallet har ligget mellom 60 og 85 de seneste årene. Menigheten tar årlig imot ca. 140 dåpsbarn. Det er omlag 120 begravelser i året. Det er få vielser. Menigheten har et omfattende diakonalt arbeid og lønner selv soknediakon i full stilling.

Kapellanen får et særlig ansvar for å ivareta og utvikle arbeidet for barn og unge og sette dette arbeidet inn i dåpsopplæringsreformens rammer. Dette innebærer også ansvar for å inspirere og støtte ledere og rekruttere og følge opp nye frivillige. I samarbeid med kateketen har kapellanen ansvar for konfirmentarbeidet og kontakt med skoler og barnehager. Menigheten har i år inngått en avtale med en vennskapsmenighet i Latvia som også gir utfordringer til ungdom.

Det er ukentlig stabsmøte. Gudstjenester og ansvar for kirkelige handlinger er lagt opp etter en avtalt turnus. Det er beredskapsordning for prestene i prostiet etter ny ordning.

Staben består av to kapellaner og sokneprest/prost. Det arbeides med ny organisering av sokneprestansvaret. Videre består staben av kateket, diakon, kantor, menighetsforvalter, klokker og kirketjener. Menigheten lønner menighetsarbeider i deltidsstilling med særlig ansvar for arbeidet blant familier og barn.

Vi ser etter en kapellan som

- søker en allsidig tjeneste
- har en særlig motivasjon for å inkludere barn og unge
- som har erfaring med å arbeide i team både med tilsatte og frivillige krefter
- som vil bidra til å utvikle et variert gudstjenesteliv
- som vil styrke menighetens kulturelle og diakonale profil

Kapellanen har Nordre Aker prosti som tjenestedistrikt og Tonsen sokn som tjenestested. Innenfor prostiet har vi de senere årene begynt et samarbeid om fellestilltak for konfirmanter. Dette vil være retningsgivende for utviklingen av tjenesten i prostiet.

Målformen er bokmål.

Det følger ikke tjenestebolig med stillingen.

Stillingen har Nordre Aker prosti som tjenestedistrikt. Dette innebærer at kapellanen kan bli pålagt av prosten å bistå med tjenester i prostiet.

Stillingen lønnes som kapellan, lønnstrinn

44 - 59. Pensjonsinnskudd. Godtgjørelser etter gjeldende satser.

I prestegjeld med flere prester har Oslo bispedømmeråd lagt vekt på representasjon av begge kjønn i prestekollegiet.

Nærmere opplysninger om stillingen kan fås

ved henvendelse til prost i Nordre Aker/sokneprest i Tonsen, Ingar Seierstad, tlf. 23 05 80 40.

Søknad med CV, referanser og kopi av vitnemål og attester må være Oslo bispedømmeråd, Postboks 9307 Grønland, 0135 OSLO i hende innen 9. desember 2005.

Nyhet fra Luther Forlag

Mitri Raheb

BETLEHEM UNDER BELEIRING

En spennende og annerledes bok om Midtøsten-konflikten. Betlehem er byen der Fredsfyrsten ble født. Hvordan er det å leve i byen i dag? En bok om lidelse og sorg, men fremfor alt om håp om en fremtid for både israelere og palestinere.

"En vekker for kristne i Norge" - Ørnulf Steen, gen.sekr. i Norges kristne Råd

Kr 198,-

82-531-4477-6

Luther Forlag

Besøk oss på: www.lutherforlag.no

Nyhet fra Luther Forlag

Philip Yancey

RYKTER OM EN ANNEN VERDEN

Er den synlige verden alt som er?

Hva med ryktene som går om at det finnes en usynlig verden?

Hva med skjønnheten som betar, friheten som kaller, hensikten som utfordrer? Er dette alt, eller er det spor som leder oss videre? I tilfelle, hvor hen?

I *Rykter om en annen verden* inviterer Philip Yancey oss til å slå følge med ham inn i grenselandet mellom tro og tvil.

Kr 228,-

82-531-4479-2

Luther Forlag

Besøk oss på: www.lutherforlag.no

press

Ny bok! Utgis 6. oktober

BIAFRA – da Norge våknet
Elias Berge og Kirkens Nødhjelp

Forfatter: Bjørn Magnus Berge

Biafra-krigen merket Erik Bye for livet og vekket Kjell Magne Bondeviks internasjonale engasjement. Biafra ble startskuddet for en ny måte å drive humanitært arbeid på. For første gang ble folk mobilisert gjennom masse- mediene til å engasjere seg i en humanitær katastrofe. Historien om den norske innsatsen i Biafra knyttet til ett navn: Elias Berge, som den gang var generalsekretær i Kirkens Nødhjelp.

Krigen fra 1967 til 1970 var skjellsettende på mange måter. De østlige delene av Nigeria hadde erklært seg selvstendig under navnet Biafra i mai 1967, og en blodig krig og hungersblokade fulgte. Konflikten og nøden den skapte, ble et vendepunkt i vår bevissthet om krigen og sivilbefolkningens redsler.

I Biafra – da Norge våknet belyser Bjørn M. Berge, sønn av Elias, hittil ukjente sider ved konflikten og den enorme hjelpeinnsatsen som ble iverksatt for å avverge katastrofen.

Boken er samtidig historien om et enkeltmenneske som våget å tenke utradisjonelt og bryte barrierer – og som betalte en høy pris.

Bjørn Magnus Berge er i dag presse- og kulturråd ved Den norske ambassaden i Stockholm. Han har 15 års erfaring fra utenrikstjenesten. Han har bl.a. tjenestegjort som seniorrådgiver ved Internasjonal avdeling på Statsministerens kontor og byråsjef og som nestleder av Utenriksministerens sekretariat.

I tillegg har han en bred sikkerhetspolitisk erfaring fra bl.a. OSSE-delegasjonen i Wien og det norske OSSE-formannskapet i 1999.

For ytterligere informasjon, ta kontakt med Forlaget Press:

Tonje Kristiansen Bertini

Telefon 22 82 32 49

Mobil 954 85 909

tonje@fpress.no

30362-3 - 4
DET TEOLOGISKE MENIGHETSFAK.
BIBLIOTEKET
PB 5144 MAJORSTUEN
0302 OSLO

Menighetsfakultetet

Luthersk kirketidende
MF Ti, Lu
2005 Årg. 140 Nr 21

H05001620

UTKOMMER annenhver uke på Luther Forlag og redigeres av praktikumsrektor Halvor Nordhaug, rektor Vidar L. Haanes, prost Jan Otto Myrseth og instituttprest Berit Okkenhaug. «Fra bokfronten» redigeres av kapellan Morten Erik Stensberg. *e-post: tangenmenighet@senswave.com*

REDAKSJON

Luthersk Kirketidende, co/Tor Arne Berntsen,
Briggen befalsmesse, Pb 80 Haakonvern. 5886 Bergen
Red. sekr.: Cand.theol. Tor Arne Berntsen
Tlf. 917 32 847
e-post: redaksjon.lk@lutherforlag.no

LESERINNLEGG til Luthersk Kirketidende mottas med takk, og kan sendes til ovenstående e-post adresse.

ABONNEMENT, ADRESSEENDRING O.L.:

Luthersk Kirketidende v/ Bjørg Gjelsvik,
Bok & Media AS Grensen 15 0159 OSLO.
Tlf. 22 00 87 70. Fax. 22 00 87 71.
e-post: bjorg.gjelsvik@bokogmedia.no

Pris kr. 490,- pr. år for Norge. Utlandet kr. 550,- pr. år.
Kontonummer: 3000.14.73669

ANNONSEPRISER

- Det er muligheter for følgende 6 annonsemøduler i LK:
1. 1/2 kvartside (Høyde 42 mm, bredde 61 mm) kr 375,- +moms
 2. Kvartside (Høyde 42 mm, bredde 127 mm) kr. 615,- +moms
 3. Halvside (Høyde 177 mm, bredde 61 mm) kr. 1090,- +moms
 4. Halvside (Høyde 85 mm, bredde 127 mm) kr. 1090,- +moms
 5. 3/4 side (Høyde 130 mm, bredde 127 mm) kr 1700,- +moms
 6. Helseide (Høyde 177 mm, bredde 127 mm) kr. 1940,- +moms

ISSN 0332-5431